

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української філології
Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

*До 75-річчя
доктора філологічних наук,
професора К. Ф. Шульжука*

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

**Збірник наукових праць
учасників V Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»,
присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 21 травня 2015 р.)**

Випуск 6

Рівне – 2015

УДК: 81.161.2
ББК: 81.2 Укр.
Л 59

*Затверджено до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 8 від 27 березня 2015 року)*

Рецензенти:

Мойсієнко В. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови (Житомирський державний університет імені Івана Франка);

Лещенко Г. П., кандидат педагогічних наук, професор кафедри української мови та методик викладання (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука).

Редакційна колегія:

Вокальчук Г. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету – головний редактор;

Гаврилюк Н. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету – заступник головного редактора;

Щербачук Н. П., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету – заступник головного редактора;

Архангельська А. М., доктор філологічних наук, професор кафедри славістики Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка);

Тищенко О. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри порівняльного і загального мовознавства Рівненського державного гуманітарного університету;

Хом'як І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Богдан С. К., кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри історії та культури української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Кірілкова Н. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Кузьмич О. О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Мединська Н. М., кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та методик викладання Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука;

Степанова О. І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Шкарбан Т. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Шульжук Н. В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри методики викладання та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету;

Адах Н. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Ричагівська Ю. Є., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Максимчук В. В., кандидат філологічних наук, викладач кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Семенюк О. В., аспірантка кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Ліпкевич О. Б., аспірантка кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету.

Л 59

Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 21 травня 2015 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 6. – 2015. – 130 с.

До збірника увійшли статті студентів і магістрантів, аспірантів, кандидатів і докторів філологічних наук – учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет; 21 травня 2015 р.). У працях розглянуто актуальні питання сучасної української мови, історії української мови, лінгво- й ідіостилюстики, неології, культури мови.

Для викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

Адреса редколегії: кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Остафова, 31, м. Рівне, 33000.

ISBN 978-966-2254-33-4

© Автори статей, 2015

Семенюк (Кирилюк) Ольга

(Науковий керівник – Вокальчук Г. М., доктор філологічних наук, професор)

ФОЛЬКЛОРНЕ ПОХОДЖЕННЯ СКЛАДЕНИХ НАЙМЕНУВАНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ СТОЛІТТЯ

У статті зацентовано на потребі використання словника складених народнопоетичних найменувань для повторного моніторингу реєстрів авторських лексичних новотворів. На прикладі сучасної української поезії продемонстровано ефективність використання такої перевірки.

Ключові слова: авторський лексичний новотвір, Василь Стус, Максим Рильський, Павло Тичина, фольклоризм, юкстапозит.

In the article the necessity of the dictionary of folkword compositions' using for repeated glossary's monitoring of author lexical new-formations is accented. The efficiency of using of such checking on the example of modern Ukrainian poetry is shown.

Key words: author lexical new-formation, Vasyl Stus, Maksym Rulskij, Pavlo Tychyna, folklorism, word composition.

Постановка проблеми в контексті сучасної філологічної науки та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Формування реєстрів авторських лексичних новотворів (далі – АЛН) – складний процес, який передбачає багаторівневий аналіз одиниць індивідуально-авторської номінації.

Для визначення приналежності слова до оказіонального Г. М. Вокальчук пропонує використовувати такі критерії: словотвірний («незвичність новотвору, зумовлена порушенням законів узуального словотвору»), експресивно-стилістичний («здатність слова бути виразовим засобом і створювати необхідний стилістичний ефект»), функціональний (створення слова з метою заповнення «лакун» у лексичній системі), критерій контекстуальної (ситуативної) прикріпленості), лексикографічний (відсутність фіксації слова в лексикографічних виданнях) [2, с. 74 – 77].

Укладачами найчастіше використовується останній критерій, хоча він і не завжди є достатньо надійним, про що свідчать результати останніх напрацювань членів неографічних лабораторій Рівненщини. Наприклад, у процесі формування реєстру АЛН П. Тичини спочатку як новотвір зафіксовано номінацію *зелен-розмай* (...і прислів'я й приповістки / про *зелен-розмай* гаї...(ПТЗ:77 # 1958), однак згодом з'ясувалося, що слово функціонує в народній пісні «Гаю, гаю, зелений розмаю» («Гаю, гаю, зелен розмаю, / Любив дівчину, сам добре знаю»), і тому не може кваліфікуватися як авторський новотвір. Також у реєстрі фіксувалася така словникова стаття: *Річка-бережок*, ім., ж. р., ...*Леонтовича зустрінем / над річкою-бережком*. (ПТ2:132 # 1940), але після перевірки за збірником українських пісень, виявилось, що це слово уже функціонує там, зокрема у пісні «Над річкою, бережечком»: *Над річкою, бережечком / Ішов чумак з батіжком, / Гей-гей, з Дону додому* [12]. Отже, актуальною є фіксація складених фольклорних номінацій для подальшого моніторингу реєстрів АЛН як П. Тичини зокрема, так і поетів ХХ століття загалом.

Аналіз останніх досліджень, де започатковано розв'язання проблеми. АЛН неодноразово ставали об'єктом лінгвістичних студій. Із початком ХХІ сторіччя активізувалися дослідження з індивідуально-авторської неології та неографії. Так, проблему формування реєстру авторських новотворів порушено у працях Г. М. Вокальчук, Н. А. Адах, Н. В. Гаврилюк, В. В. Максимчука, О. Г. Радько, О. Б. Тимочко та ін.

Фольклорні тексти є основою виникнення художнього стилю літературної мови, про що зауважують у своїх наукових розвідках І. К. Білодід, А. П. Коваль, С. Я. Єрмоленко, Л. І. Мацько та ін. Оказіональні фольклорні найменування стали ж об'єктом дослідження як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників (С. Н. Лютова, І. С. Клімас, Н. О. Данилюк, В. С. Калашник, С. К. Богдан та ін.).

Мета статті – на прикладі словотворчості П. Тичини, В. Стуса та М. Рильського продемонструвати необхідність проведення повторної фольклорної експертизи.

Поставлена мета передбачає виконання таких **завдань**:

- аргументувати потребу укладання «Словника складених фольклорних найменувань»;
- для визначення узуальності / неологічності зафіксованих одиниць на матеріалі словників АЛН П. Тичини, М. Рильського та В. Стуса провести повторну експертизу;

- окреслити перспективи подальших досліджень.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Фольклорні тексти – це скарбниця народної мудрості, бездонне джерело сюжетів, образів, художніх засобів для митців слова. Аналізуючи взаємодію фольклору та літературної мови, Н. Данилюк виділяє кілька ключових моментів, а саме: «значення народнопоетичної творчості для започаткування авторської літератури в найдавніші часи; використання уснопісенних засобів у середні віки як вияв народності у творах письменників; вплив фольклору /.../ на формування літературної мови; звертання сучасних авторів до народнопісенних одиниць – показника національної ментальності та засобу стилізації» [5, с. 67].

Однією з найвиразніших ознак поетичного мовлення є вживання складених найменувань (юктапозитів), які детальніше та конкретніше характеризують денотат. Окремі юктапозити потрапляють до реєстрів АЛН і кваліфікуються як індивідуально-авторські, однак у той час вони функціонують у народнопоетичних текстах, ось тому назріла потреба укладання словника фольклоризмів-юктапозитів – «маркерів фольклорного мовлення» [5, с. 172].

Сформувано реєстр фольклоризмів-юктапозитів (понад 3000 одиниць), джерельною базою якого слугувало 112 збірок усної народної творчості (казки, легенди, перекази, пісні та ін.), серед яких видання серії «Українські пісні в записах письменників» (Київ, 1970-ті роки), опрацювання яких допоможе максимально наблизитися до тих народнопоетичних текстів, якими користувалися чи збирали письменники.

На прикладі порівняння словників АЛН П. Тичини [7], М. Рильського [4], В. Стуса [10] з реєстром фольклоризмів-юктапозитів визначено слова, які потрібно вилучити.

П. Тичина творив АЛН різними способами. Усього в реєстрі інновацій поета зафіксовано 284 складені одиниці. Дослідники М. М. Пилинський та Г. М. Колесник зауважують, що «три головних напрями мовностилістичних шукань простежуються в творах Тичини: поетичної символіки, стилізації під фольклор і публіцистичності» [8, с. 1].

У своїй статті «Квітни, мово наша рідна» П. Тичина зазначає: «Народ наш – найталановитіший мовотворець і піснетворець. Ми ж, його співці і піснярі, чуйно прислухаємося до свого народу, до чудесної мови /.../ та вловивши якесь щонайвлучніше слово, швиденько, як найбільшу нашу радість, як справжнє художнє відкриття, дбайливо встановлюємо та приладжуємо у свій твір» [11, с. 22].

Використовуючи реєстр фольклоризмів, проведено повторну експертизу АЛН П. Тичини, у результаті якої вилучено частину слів, наприклад, **брат-побратим**, оскільки воно зафіксовано в народній пісні: *Ой орле-брате, орел-брате, / Ой брате, брате-побратиме...* (УНП1: 155); **вино-зелено**: *На одному – гірка горілка, на другому – вино-зелено.* (ДЩКЗ: 131); **вітер-вітерочок**: – *Повій, вітре-вітерочку, / З глибокого яру...* (ТВ: 411); **козак-нетяга**: *...Що я – козак-нетяга, / В мене овець ватага...* (СПП: 278); **путь-дорога**: *Отак Свирид нахвалявся, / В путь-дорогу споряджався...* (НАТ: 45) та ін.

Окрім цього, зафіксовано групу складених номінацій, компоненти яких поєднані сурядним зв'язком, однак порядок слів інший, аніж у народнопоетичних текстах: **голубка-голуб** у поета, а в народній пісні – **голуб-голубка**: *Взяли теє вино докупочки злили, / Як голуб-голубка, головки схилили.* (БРПС: 269); **гора-висота** – **висота-гора**: *А сокіл /.../ на високу висоту-гору підношав...* (ГЕУН:22); **розум-ум** – **ум-розум**: *...я [батько. – О. С.] вже не в силі його [Климку. – О. С.] вчити уму-розуму.* (УНК2: 252) та ін.

Також за зразком фольклорних складених найменувань, на нашу думку, утворено такі слова: **легінь-сокіл**, оскільки в народних текстах фіксуємо **син-сокіл** (УНПБ: 227), **Степан-сокіл** (ПЗУ: 143), **Федір-сокіл** (КВ: 46: 405), **хлопець-сокіл** (УНДП: 380), **брат-сокіл** (УНБ: 50) та ін.); **ма́мочка-не́нечка** – у фольклорі **мамка-не́нька** (БРПС: 54), **ма́тінка-не́нька** (БРПС: 353), **не́нька-ма́тінка** (БРПС: 314), **не́нька-ма́туся** (НПЮФ: 100); **пта́шка-щебету́шечка** – **пташе́чка-щебеташечка** (УФХ: 87), (УНПТ: 49). Такі слова, на думку дослідників, утворено «за рахунок структурно-семантичної трансформації традиційних народнопоетичних конструкцій» на основі типових граматичних моделей чи асоціативних зв'язків [6, с. 89].

Така кількість народнопоетичних юктапозитів не випадкова, оскільки автор сам збирав твори усної народної творчості, записував їх від своєї матері. Йому не рідко приписували авторство того чи іншого слова, однак він ще за життя говорив, що ці слова не його, а взяті з народних текстів. П. Тичина зауважував, що «усна мова українського народу в своєму найширшому житку позбавлена отого горезвісного примітивізму, вона стала багатогранно

багатою і культурною» [11, с. 23]. Відтак поява словника фольклоризмів-юкстапозитів допоможе якісно змінити реєстри АЛН.

Активним словотворцем ХХ сторіччя був і М. Рильський, який неодноразово підкреслював величезну роль народного слова. Зокрема поет пише про музичне багатство української народної поезії, засоби художнього змалювання (паралелізм, глибокі й творчі порівняння, яскраві епітети, дзвінки рими і чіткий ритм, добірні слова живої народної мови) [Цит. за: 1, с. 81]. Також М. Рильський виокремлює коренеслівну (*біжить-підбігає, живе-проживає, клене-проклинає* ін.) та синонімічну (*знає-відає, плаче-ридає, срібло-злото* та ін.) тавтологію, що притаманна народнописанним текстам [9, с. 205]. Окрім того, митець неодноразово був редактором збірок усної народної творчості.

У результаті повторної експертизи реєстру АЛН М. Рильського підтверджено фольклорний вплив на творення окремих найменувань. Так, інновацію **володар-пан**, на нашу думку, утворено за аналогією до уснонародних *гнобитель-пан, гудак-пан, кат-пан* та ін.

Після перевірки за словником фольклоризмів-юкстапозитів із реєстру АЛН М. Рильського потрібно вилучити такі слова, оскільки вони зафіксовані в народнописаних текстах: *орел-сизокріл* (МР1:362 # 1924), *плáкати-рида́ти* (МР1:52 # ~1910), *ту́рок-яничáр* (МР1:210 # ~1925); *шуміти-гудіти* (МР/ПТ:66 # 1927). Така перевірка аніскільки не применшує ролі та місця «Словника авторських лексичних новотворів М. Рильського», а тільки сприяє «очищенню» реєстру інновацій цього автора.

Повторно промоніторено «Словник авторських лексичних новотворів Василя Стуса» [10], у якому також виокремлено низку фольклорних юкстапозитів помилково внесених до реєстру АЛН. Наприклад, слово **ждати-пождати**, адже його зафіксовано в таких уснонародних контекстах: *Ждуть-пождуть* [братчики. – О. С.], *а галера все не показується.* (СМ: 173); *Ждуть-пождуть люди сонця...* (УМДЛ: 10); номінацію **світ-сонце**, оскільки вона вживається в уснонародних контекстах: *Поки світа-сонця!..* (УФХ: 584); *...Поки світ-сонця вороги б Києва не достали!* (ШАД: 82); *Ну, запорожці, дарую* [цар. – О. С.] *вам цю землю, живіть, поки світ-сонця!* (ЛВ: 34).

За аналогією до народнописаних, на нашу думку, утворено й такі АЛН В. Стуса *бути-перебути, водити-виводити*, оскільки дієслова з префіксами по-, на-, ви- поширені в народнописаних творах [5, с. 153], а найбільш виразними вони стають із безафіксними формами.

Отже, укладання словника фольклоризмів-юкстапозитів сприятиме «очищенню» реєстрів АЛН, що продемонстровано на прикладі словників П. Тичини, М. Рильського та В. Стуса. У перспективі – розширення реєстру складених фольклорних найменувань, який залишатиметься відкритою системою одиниць; повторна перевірка реєстрів АЛН інших письменників (В. Барки, А. Малишка, поетів Рівненщини та ін.), словників окремих груп АЛН (індивідуально-авторських прислівників, АЛН-емотивів та ін.).

Література:

1. Бисикало С. К. Український фольклор. Критичні матеріали / С. К. Бисикало, Ф. М. Борщевський. – К. : Вища школа, 1978. – 288 с.
2. Вокальчук Г. М. Словотворчість українських поетів ХХ століття : [монографія] / Г. М. Вокальчук. – Острого : НаУ «Острозька академія», 2008. – 536 с.
3. Вокальчук Г. М. Юкстапозити – назви осіб в українській поезії 20-30-х років ХХ століття / Г. М. Вокальчук // Актуальні проблеми сучасної філології : наук. записки Рівненського пед. ін-ту. Філологічні студії : у 2 т. – Рівне, 1995. – Т. 2. – С. 128 – 145.
4. Гаврилюк Н. В. Словник авторських лексичних новотворів Максима Рильського / Н. В. Гаврилюк // Київські неокласики: словотворчість / Н. В. Гаврилюк : відп. ред. Г. М. Вокальчук. – Острого : Видавництво НаУ «Острозька академія», 2009. – С. 158 – 176. (Лексикографічна серія «Українська індивідуально-авторська неографія». Вип. 2).
5. Данилюк Н. Поетичне слово в українській народній пісні : монографія / Н. Данилюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 512 с.
6. Данилюк Н. Фольклор як функціонально-стильовий різновид сучасної української мови / Н. Данилюк // Українська мова. – 2008. – № 1. – С. 87 – 94.
7. Кирилюк О. В. Словник авторських лексичних новотворів Павла Тичини / О. В. Кирилюк // Мовотворчість Павла Тичини у дзеркалі третього тисячоліття : [збірник наукових праць; відп. ред. Г. М. Вокальчук]. – Острого : Вид-во НаУ «Острозька академія», 2011. – С. 182 – 264. (Лексикографічна серія «Українська індивідуально-авторська неографія»; вип. 5).

8. Пилинський М. М. Олюднене слово поета [Електронний ресурс] / М. М. Пилинський, Г. М. Колесник. – Режим доступу : www.kulturamovy.org.ua/KMpdfsMagazine12-3.pdf
9. Рильський М. Героїчний епос українського народу / М. Рильський // Бискало С. К. Український фольклор. Критичні матеріали / С. К. Бискало, Ф. М. Борщевський. – К. : Вища школа, 1978. – С. 203 – 213.
10. Тимочко О. Б. Словник авторських лексичних новотворів Василя Стуса / О. Б. Тимочко // Словотворчість шістдесятників. Василь Стус. Ігор Калинець. Іван Світличний. Григорій Чубай : [збірник наукових праць; відпр. ред. Г. М. Вокальчук]. – Острог : Видавництво НаУ «Острозька академія», 2011. – С. 328 – 426. (Лексикографічна серія «Українська індивідуально-авторська неографія»; вип. 4).
11. Тичина П. Квітни, мово наша рідна / П. Тичина // Тичина П. Квітни, мово наша рідна. – К., 1971. – С. 18 – 27.
12. Українські пісні з нотами. Зібрав А. Конощенко. Перша сотня, вип. 2; Друга сотня; Третя сотня. – Одеса, 1909. – с. 117 (Єлисаветградський пов.).

ЗМІСТ

Вокальчук Галина «...МОЄ СЛОВО ТИХО-СУМНЕ, БОГОБОЯЗЛИВЕ, ЗГАДАЄТЬСЯ...» (ПРО ЛІНГВОШЕВЧЕНКОЗНАВЧИЙ ПРОЕКТ НАУКОВЦІВ РІВНОГО І ЖИТОМИРА)	3
--	---

РОЗДІЛ I
ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Архангельська Алла ДЕЩИЦЯ ПРО СВИНЮ І СВИНСТВО У ЛІНГВОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ	6
Капріян Зоряна ФУНКЦІЇ СЛЕНГОВИХ ОДИНИЦЬ У РОМАНІ МАКСА КІДРУКА «НАВІЖЕНІ В МЕКСИЦІ»	10
Ляшевич Ірина ОСНОВНІ КОМУНІКАТИВНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ВВІЧЛИВОСТІ (НА МАТЕРІАЛІ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ).....	12
Петрович Олена СТРУКТУРНО-ТИПОЛОГІЧНА І СЛОВОТВІРНО-МОТИВАЦІЙНА СПЕЦИФІКА УКРАЇНСЬКОЇ БІОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	15
Ханас Іванна ФУНКЦІОНУВАННЯ СЕМАНТИЧНИХ СИНОНІМІВ У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА.....	18

РОЗДІЛ II
ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКА НЕОЛОГІЯ

Вокальчук Євген, Брикса Анастасія ОСОБЛИВОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ ДІЕСЛІВНОЇ НОМІНАЦІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ.....	21
Гайдук Оксана ТЕКСТОТВІРНІ ФУНКЦІЇ АВТОРСЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕЗІЇ В. ПОЛІЩУКА)	24
Жук Іванна НОВОТВОРИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ТЕМАТИКИ: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ГРУПА «БІЛЬ»	27
Максимчук Віталій СЛОВОТВІРЧІСТЬ ПОЕТІВ РІВНЕНЩИНИ В КОНТЕКСТІ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ НОМІНАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ: ЧАСТОТНИЙ АНАЛІЗ	30
Максимчук Галина ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКІ ПРЕДИКАТИВИ В ЛЕКСИКОНІ ІГОРЯ ПАВЛЮКА	35
Маркевич Леся ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ НОМІНАЦІЇ В ПОЕЗІЇ ДМИТРА БІЛОУСА	38
Метелюк Ірина АВТОРСЬКІ ЕМОТИВИ З СЕМАНТИКОЮ ПОЗИТИВНОГО РЕАГУВАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ.....	41
Радько Оксана ЛІНГВІСТИЧНА ПРИРОДА ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ ПРИКМЕТНИКІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ–ХХІ СТОРІЧЧЯ	45
Семенюк (Кирилюк) Ольга ФОЛЬКЛОРНЕ ПОХОДЖЕННЯ СКЛАДЕНИХ НАЙМЕНУВАНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ.....	50
Трофимюк Єлизавета ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКІ НОВОТВОРИ В ПОЕЗІЇ ОЛЬГИ СЛОНЬОВСЬКОЇ	54

Усач Марія ПРОДУКТИВНІ СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ НОМІНАЦІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ЕРОТИЧНІЙ ПОЕЗІЇ.....	56
---	----

Хоменко Анна АВТОРСЬКІ НОМІНАЦІЇ КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ У ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ	58
--	----

РОЗДІЛ ІІІ ФРАЗЕОЛОГІЯ

Дячук Іванна ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА СТОРІНКАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТ	61
--	----

Преварська Олена ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ЛОКАТИВНИМ КОМПОНЕНТОМ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	63
--	----

Стафійчук Ірина СПОСОБИ ВИРАЖЕННЯ БАГАТОЗНАЧНОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОЛЬОРОВИМ КОМПОНЕНТОМ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ	66
---	----

Юшкевич Лідія ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ ЗООСЕМІЗМІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	68
--	----

РОЗДІЛ ІV МОРФОЛОГІЯ. СИНТАКСИС

Барановська Ірина СТАТУС ТА ФУНКЦІЇ ОДНОСКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ О.КОБИЛЯНСЬКОЇ)	72
---	----

Дисюк Олександра СИСТЕМА ДРУГОРЯДНИХ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ДАРИ КОРНІЙ).....	75
--	----

Корнійчук Наталія СТРУКТУРА ТА КАТЕГОРІЙНА СЕМАНТИКА ДРУГОРЯДНИХ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ВАСИЛЯ ШКЛЯРА «ЗАЛИШЕНЕЦЬ. ЧОРНИЙ ВОРОН»).....	77
--	----

Кунцевич Наталія СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДМЕТА У ТВОРАХ ГРУПИ «БУ-БА-БУ».....	81
--	----

Марчук Наталія ВАЛЕНТНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЄСЛІВ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ УЛАСА САМЧУКА)	84
--	----

Михайлова Анастасія КОМПОНЕНТНИЙ АНАЛІЗ БУДОВИ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ МАКСА КІДРУКА)	87
--	----

Нестерук Юлія ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ІМПЕРАТИВНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ В. ВИННИЧЕНКА)	90
--	----

Нижник Олеся КАУЗАЛЬНІ ВІДНОШЕННЯ У СКЛАДНОМУ РЕЧЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ П. ЗАГРЕБЕЛЬНОГО «ДИВО»)	92
--	----

Подерня Ірина СТРУКТУРА ТА СЕМАНТИКА ПРОСТИХ УСКЛАДНЕНИХ РЕЧЕНЬ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ	95
---	----

Поліщук Наталія ВІДОКРЕМЛЕНІ ОБСТАВИНИ У СТРУКТУРІ ПРОСТОГО НЕЕЛЕМЕНТАРНОГО РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ВАЛЕР'ЯНА ПІДМОГИЛЬНОГО).....	97
---	----

Светлична Ольга МОРФОЛОГО-СИНТАКСИЧНІ ГРАМЕМИ ТЕМПОРАЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	99
--	----

Смаглик Іванна ПОРЯДОК РОЗМІЩЕННЯ ЧАСТИН І КОМПОНЕНТІВ У КОНСТРУКЦІЯХ ІЗ ОДНОРІДНОЮ СУПІДРЯДНІСТЮ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ШІСТДЕСЯТНИКІВ)	103
Товтин Галина ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСТОГО УСКЛАДНЕНОГО РЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ МОВОЗНАВСТВІ	105
Якимович Ірина ФУНКЦІЙНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДМЕТА (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ВОЛОДИМИРА МАЛИКА «КНЯЗЬ ІГОР»)	107

РОЗДІЛ V ДІАЛЕКТОЛОГІЯ. ОНОМАСТИКА

Кирильчук Юлія НАЗВИ ВЕЛИКОДНЬОЇ ВИПІЧКИ У ГОВІРКАХ СІЛ ВЕЛИКА КЛЕЦЬКА, ГОЛИЧІВКА, ГВІЗДІВ КОРЕЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	112
Петраковська Настасія НАЗВИ ОСІБ-УЧАСНИКІВ ВЕСІЛЛЯ У СЕЛІ ДЕРМАНЬ ЗДОЛБУНІВСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	115

РОЗДІЛ VI ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Діжурко Катерина СТАНОВЛЕННЯ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТА ЛІНГВІСТИЧНИХ СТУДІЙ	118
--	-----

РОЗДІЛ VII ХРОНІКА

Merzová Radana INOVACE ZÁKLADNÍCH STUDIJNÍCH PŘEDMĚTŮ UKRAJINSKÉ FILOLOGIE: NA CESTĚ KE SPOJENÉ EVROPĚ	121
--	-----

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	123
------------------------------------	-----

TABLE OF CONTENTS

Vokalchuk Galina «... WHAT I SAID SOFTLY, SADLY, GOD-FEARING, WILL REMEMBER ...» (ABOUT SHEVCHENKOZNAVCHYY LINGUA PROJECT FROM RIVNE AND ZHYTOMYR)	3
--	---

SECTION I LEXICOLOGY. TERMINOLOGY

Alla Arkhangelska ABOUT FRACTION PIGS AND DISGUSTING IN LINGUAKULTURAL CONTEXT	6
Zoryana Kapriyan FUNCTIONS OF SLANG IN THE MAX KIDRUK'S NOVEL "MADMAN IN MEXICO»	10
Irina Lyashevych MAIN COMMUNICATIVE AND STYLISTIC MEANS OF EXPRESSION OF COURTESY (BASED ON EPISTOLARY)	12
Helen Petrovych STRUCTURAL – TYPOLOGICAL AND WORD FORMING - MOTIVATIONAL UKRAINIAN SPECIFIC OF BIOLOGICAL TERMINOLOGY	15
Joanna Hanas FUNCTIONING SEMANTICALLY SYNONYMS IN The CREATIVE WORKS OF VASYL SYMONENKO	18

SECTION II INDIVIDUAL AUTHOR NEOLOGY

Eugene Vokalchuk, Anastasia Brix INDIVIDUAL AUTHOR FEATURES AND VERBAL NOMINATIONS IN UKRAINIAN POETRY IN THE TWENTIETH CENTURY	21
Oksana Hayduk TEXT GENERATING FUNCTION IN LEXICAL NEW NEOPLASMS (BASED ON POETRY V. Polishchuk)	24
Joanna Zhuck NEOPLASMS OF CHERNOBYL'S THEME: LEXICAL-semantic group «PAIN»	27
Vitaly Maksimchuk CREATION OF WORDS OF POETS RIVNE REGION IN THE NOMINATIONS INDIVIDUAL AUTHOR UKRAINIAN POETRY OF THE TWENTIETH CENTURY: FREQUENCY ANALYSIS	30
Galina Maxymchuk INDIVIDUAL AUTHOR PREDICATE IN THE IGOR PAVLYUK'S LEXICON	35
Lesa Markevitch GENERAL DESCRIPTION OF INDIVIDUAL AUTHOR NOMINATIONS IN THE DMYTRO BILOUSE'S POETRY	38
Irina Metelyuk AUTHOR'S EMOTYVY WITH THE SEMANTICS POSITIVE RESPONSE IN UKRAINIAN POETRY XX CENTURY	41
Oksana Redko THE LINGUISTIC NATURE OF INDIVIDUAL AUTHOR ADJECTIVES IN UKRAINIAN POETRY XX-XXI CENTURY	45
Olga Semeniuk (Kyrylyuk) FOLKLORE ORIGIN FOLDED ITEMS UKRAINIAN POETRY IN THE TWENTIETH CENTURY	50
Elizabeth Trofymyuk INDIVIDUAL AUTHOR NEOPLASM IN THE OLHA SLONOV'SKA'S POETRY	54

Maria Usach PRODUCTIVE WAYS OF CREATION IN INDIVIDUAL AUTHOR NOMINATIONS IN UKRAINIAN EROTIC POETRY	56
--	----

Anna Khomenko AUTHOR'S NOMINATIONS OF SPACE OBJECTS IN THE POETRY OF THE TWENTIETH CENTURY	58
--	----

SECTION III PHRASEOLOGY

Joanna Dyachuk PHRAZEOLOGICAL FUNCTIONS ON PAGES OF MODERN UKRAINIAN NEWSPAPERS	61
---	----

Helen Prevarska FEATURES OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH LOCATIVE COMPONENTS IN UKRAINIAN AND ENGLISH LANGUAGES	63
---	----

Irina Staffychuk WAYS OF EXPRESSING AMBIGUITY PHRASEOLOGISMS OF COLORED COMPONENTS IN UKRAINIAN AND GERMAN LANGUAGES	66
---	----

Lydia Legka FEATURES OF PHRASEOLOGICAL FUNCTONS WITH ELEMENTS ZOOSEMIZMIV IN UKRAINIAN AND ENGLISH LANGUAGES	68
---	----

SECTION IV MORPHOLOGY. SYNOPSIS

Irina Baranovska STATUS AND FUNCTIONS member sentences (BASED ON O.Kobylianska'S MATERIAL)	72
--	----

Alexandra Dysyuk a secondary SYSTEM of the sentence (BASED ON DARY KornY'S MATERIAL).....	75
---	----

Natalia Korniiichuk STRUCTURE AND SEMANTICS categorical minor parts of the sentence (based on the Vasyly Shkliar'S NOVEL "ZALYSHENETS. Black CROW")	77
--	----

Natalia Kuntsevych Specifics of the subject in the works group "Bu-Ba-Bu"	81
---	----

Natalia Marchuk verbs VALENCE DESCRIPTION (BASED ON Ulas Samchuk'S MATERIAL)	84
--	----

Anastasia Mikhailova COMPONENT ANALYSIS OF STRUCTURE IN simple sentences (BASED ON MAX KIDRUK'S MATERIAL)	87
---	----

Julia Nesteruk MEANS OF IMPERATIVE EXPRESSION IN MODERN UKRAINIAN language (BASED ON Vynnychenko'S WORKS).....	90
---	----

Olesya Nyzhnyk Causally relatIONS in complex sentences (based on the P. Zahrebelny'S NOVEL "miracle")	92
---	----

Irina Podernya Structure and semantics IN SIMPLE SENTENCE WITH COMPLICATED homogeneous members	95
--	----

Natalia Polishchuk Separated CIRCUMSTANCES IN THE NEELEMENTARNOHO simple sentence (BASED ON Valerian Pidmohylny'S MATERIAL)	97
--	----

Olga Svetlichna Morphological and syntactic temporality Grammeme IN UKRAINIAN LANGUAGE.....	99
---	----

Joanna Smaglyuk

THE Order in which the parts and components in construction with homogeneous subordination
(BASED ON Sixties MATERIAL)..... 103

Galina Tovtyn

COMPLICATED RESEARCH PROBLEM IN UKRAINIAN Linguistics SENTENCE..... 105

Irina Yakymovych

THE FUNCTIONS OF subject-semantic features (based on the VLADIMIR Malik'S NOVEL "Prince Igor")..... 107

**SECTION V
DIALECTOLOGY. ONOMASTICS**

Julia Kyrylchuk

TITLES OF EASTER BAKINGS IN DIALECT VILLAGES GREAT KLETSK, HOLYCHIVKA,
HVIZDIV KORETSKY DISTRICT OF RIVNE REGION..... 112

Anastasia Petrakovska

NAMES PARTICIPANTS OF THE WEDDING IN THE VILLAGE DERMAN ZDOLBUNIVSKA
DISTRICT OF RIVNE REGION 115

**SECTION VI
TEXT LINGUISTICS**

Catherine Dizhurko

INTERTEXTUALITY FORMATION AS OBJECT OF LINGUISTIC STUDIES..... 118

**SECTION VII
XPOHIKA**

Merzova Radana

INNOVATION OF EDUCATIONAL SUBJECTS OF THE MAIN COURSE OF
«UKRAINIAN PHILOLOGY» SPECIALTY: ON THE WAY TO UNITED EUROPE 121

Наукове видання

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць
учасників V Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»,
присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 21 травня 2015 р.)

Випуск 6

Головний редактор *Вокальчук Г. М.*
Заступники головного редактора *Гаврилюк Н. В., Щербачук Н. П.*
Комп'ютерна верстка *Парфенюк В.І., Третяк О.Ю.*
Художнє оформлення обкладинки *Олексійчук К. О.*

Collection of scientific articles «Linguistic studies of young researchers». – Vol. 6. – Rovno :
RSHU, 2015. – 130 p.

The collection includes articles of masters and students and undergraduates, graduate students, candidates and doctors of philology – participants of the V International scientific readings «Linguistic studies of young researchers», dedicated to the memory of Professor K.F. Shulzhuk (Rivne State Humanitarian University, May 21, 2015). The writings discussed urgent issues of modern Ukrainian language, Ukrainian language history, linguistic and idiosyncratic, neology, language culture.

For teachers, graduate students, students-philologists.

Л 59 **Лінгвістичні студії молодих дослідників:** Збірник наукових праць учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 21 травня 2015 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 6. – 2015. – 130 с.

ISBN 978-966-2254-33-4

До збірника увійшли статті студентів і магістрантів, аспірантів, кандидатів і докторів філологічних наук – учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет; 21 травня 2015 р.). У працях розглянуто актуальні питання сучасної української мови, історії української мови, лінгво-й ідіостилістики, неології, культури мови.

Для викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

© Автору статей, 2015

Адреса редколегії: кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука
Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Остафова, 31, м. Рівне, 33000.

Віддруковано засобами різнографічного друку
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12